

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an	150 Lei
Pe jumătate	75 Lei
În străinătate	300 Lei

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Blaj, jud. Târnava-Mică
 Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN
 Primredactor IULIU MAIOR

ANUNȚURI ȘI RECLAME
 se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei, a doua și a treia oră 4 Lei.

Pleacă școlarii

S'a încheiat anul școlar. Toate tremurile de călători transportă cete de elevi în diferitele părți ale țării. Cu excepția excursioniștilor și a candidaților tremurători de bacalaureat, elevii se retrag la casele părintești pentru vacanța de vară. Unii veseli, că duc certificate bune. Alții posomorîți, că duc certificate rele, a căror greutate se descarcă și pe părinți.

La încheierea fiecărui an școlar putem trage multe învățăminte, dacă ne punem întrebarea: *cu ce scop umblăm la școală?*

Cu întrebarea aceasta nu-și prea bat capul nici elevii, nici părinții. Cei mai mulți apucă drumul școalelor costisitoare fără nici o țintă, fără nici un scop lămurit. Ci așa pe nimeală, orbis. Cred că așa e moda, așa e datina, ca băeții să umble la școală, să se facă „domni mari“.

Nu moda, nu datina, ci trebuința cere, ca omul la tinerețe să învețe ceva pentru bătrânețe. — Dar e o greșeală mare, o rătăcire cumplită credința că prin școală te poți face numai decât „domn mare“. — Tocmai în zilele noastre ne putem convinge ușor că sute și mii de tineri, cu diplome în buzunar, sunt muritori de foame. Diploma în sine nu aduce nici un folos, nici o bucată de pâine, dacă cel ce are adevărul această (căci diploma nu e altceva decât o adevărul) nu e primit undeva la lucru: ca profesor la vr'o școală, ca inginer la vr'o întreprindere, ca ajutor la vr'un avocat, ca judecător la ceva instanță judecătorească, sau ca alt funcționar în vr'o cancelarie, dupăcum îl îndreptățește diploma.

„Domn mare“, fără trudă, fără muncă, fără pricepere, nu ajunge nimeni. Din când în când auzim, că peste cineva a

dat norocul, ca din senin și s'a făcut bogat. Norocul însă nu e statornic. Iute vine, iute merge. Pe cât de ușor îl poate ajunge pe cineva, pe atât de repede îl poate părăsi, lăsându-l în stare mai tristă decum l-a găsit.

Temelia adevărată a vieții trebuie să ne fie ajutorul lui Dumnezeu și hărnicia

S'a făcut constatarea, că dintre miile de absolvenți ai școalelor de agricultură aproape nici unul nu cearcă să trăiască din puterea proprie. Să-și infiripeze o stupărie, o grădină cu pomi, un câmp cu legumărit, o fermă, cât de mică, de model. Cu un cuvânt să lucreze și să arate măcar atâta ispravă, câtă arată un grădinar bulgar, care abia știe sorie și ceti, necum să fi absolvat școale de agricultură, sau „Academii de înalte studii agronomice“. — Toți

așteaptă să fie numiți profesori, directori, inspectori, cu plăți grase dela Stat, cu carnete de C. F. R., cu drept de pensiuine și multe alte avantagii — dar lucru puțin.

Așa apoi să nu ne prindă mirarea că stuparii cei mai buni și avem dintre preoți, învățători și alți intelectuali, cari nu au absolvat școala de agricultură; că ferme de model găsim la particulari, cari s'au deprins cu ocupația aceasta din experiență proprie; că adevăratul producător agricol a rămas până azi tot țăranul — bun, rău, cum e.

Stările aceste s'ar putea îndrepta dacă în școalele noastre s'ar da tineretului o creștere mai corăspunzătoare nevoilor sufletești și nevoilor materiale. Tot cu salturi și penturi gimnastice nu putem

trăi. Trebuie să și grebleze cineva fânul de pe câmp; să samene, să sape, să secere, să culeagă, să lucreze în ateliere și fabrici; să scoată sare din pământ, să taie lemne și câte alte lucrări.

Dacă tinerimea nu se pregătește serios în vederea acestor lucrări felurite, înzădar se încheie ani școlari și se deschid ani școlari. Roadele învățaturii îndelungate și costisitoare nu se îndulcesc, ci rămân tot acre, pădurețe, pentru noi.

Gavril Todica

Școala Superioară Țărănească a „Astrei“, — Blaj, 1936

Chîpul de mai sus arată pe elevele numitei școli împreună cu profesoarele, profesorii și Comitetul Desp. Blaj al „Astrei“, sub îngrijirea căruia a funcționat școala. În altă parte a gazetei publicăm elevele cu numele. Aici, în rândul din jos, pe scaune dela dreapta la stînga se găsesc: dnii Iuliu Maior, dir. șc. com. de băeți; Dr. C. Suci și Dr. Ioan Bianu, vicepreședinți ai „Astrei“; dr. P. Tămănariu, dir. școlii de menaj; Al. Lupeanu-Melin, președintele Desp. Blaj al „Astrei“; Il. D. Iacob Popa, canonic-prepozit; S. Gizdavu prefectul jud. Tr. Mică; I. F. Negruțiu, director pensionar; Emilia Hoarteanu, Dumitru Neda, Silvia Comșa, Elena Zamfir, Maria Gabor, profesori și profesoare. — În rândul de deasupra, dela dreapta la stînga, afară de 5 eleve sunt: dnii Ioan Maior, ziarist; prof. Maria Popescu, prof. Ol. I. Barna, prof. Victoria Urzică, prof. Lucretia Nicoară; prof. Eugenia Todica; S. Orian, secretarul Desp. Blaj al „Astrei“; Maria Socol; Veturia Popa-Bura; Margareta Trifan și Gabriella Cristea, profesoare.

proprie. Dar câți dintre absolvenții școalelor se ougetă la ridicare prin muncă proprie?

— Nimeni. Sau aproape nimeni. Toți așteaptă, că după diplomă să le picie mura'n gură. Ca Statul să-i numească în slujbe bune, unde să poată trăi fără griji, cu concedii cât de multe și cu ore de serviciu cât de puține. Cunosc atâția și atâția funcționari superiori, bine plătiți, cari nu lucrează aproape nimic și-și omoară vremea umblând de colo, până colo, ca niște trântori. Va veni timpul, când trântorii aceștia se vor lăsa în trîndăvia lor și dacă vor lucra — vor mânca; dacă nu — vor răbda.

Dorința cea mai mare a Inimii lui Isus este Sfânta Impărtășanie

»Deslătarea mea este să fiu cu fiii oamenilor«. A se fi dat hrană nouă sub chipul pâinii este născocirea dragostei celei fără margini de care era topită Inima lui Isus față de noi. N'avem nevoie să discutăm asupra dorințelor lui Dumnezeu, nu; El vrea numai să ne supunem, să le îndeplinim. Nu a înlăturat El o mie de piedici spre a înfăptui un asemenea lucru? Ai mai vrea tu să fi o piedică nouă?... Poți să te pui piedică într'adevăr și poți face ca să se zădărnicească cu desăvârșire această dorință a Inimii Lui... Dar precum împlinind-o îți asiguri viața de veci, așa neîmplinind-o te pui pe calea pierzării veșnice, căci doar Isus a zis: »Cine mănâncă din această carne, va viețui în veci«, și »De nu veți mânca din această pâine nu veți avea în voi viață... Legea vieții știi tu care este? E legea iubirii, zicând Sfântul Ioan: »Cine nu iubește acela stă în moarte«. Viața deci stă în iubire, iar iubirea stă în Cuminecătură, așa dar legea Impărtășeniei este legea iubirii. Dacă vrei să iubești Inima dumnezească trebuie să te împărtășești des... și chiar zilnic, după putință. Cine nu face aceasta nu are într'ansul iubirea lui Dumnezeu.

* * *

Nu ești vrednic? — Se aude în adevăr deseori această scuză, însă nu poate fi luată în seamă ca pricină de a se opri dela Sfânta Cuminecătură. Nu e vrednicia, condiția ce trebuie s'o punem dela noi, căci nu putem: Doamne nu sunt vrednic

să intri sub acoperământul meu!... va trebui să zicem pururea. N'a făcut Isus acest dar, bazat pe vrednicia noastră ci pe nemărginita Sa bunătate.

Nu ești desăvârșit? — O, nu e nici aceasta o piedică! Impărtășenia nu e o răsplată ci e un mijloc de a se face Sfânt!

Ai chiar defecte? — Tocmai spre a te îndrepta de acestea trebuie să te împărtășești chiar zilnic. Nu cei sănătoși au trebuință de vizita medicului ci cei bolnavi... Nu știi oare că împărtășenia curăță păcatele mici și păzește de cele mari?

Nu simți gust? — Dar ce cauți tu să ai? Mângăierile lui Dumnezeu ori pe Dumnezeu mângăierilor? Îți spune conștiința că ești în harul lui Dumnezeu? E de ajuns; nu trebuie să simți mângăieri și bucurii... Mângăierile, iarăși să știi că sunt o răsplată... nu o pretinde... Se mângăie Inima lui Isus și cu asta fii mulțumit... pentru tine lasă să-ți dea Domnul mângăierile sale când vrea el!...

Nu ai timp? — O, aceasta este scuza numai a acelor cari nu vreau!... Tocmai spre a dovedi de scuză mincinoasă pe oamenii cari refuză a lua parte la Impărtășenie des, Isus aduce pilda cea vestită despre Omul care a făcut banchetul cel mare, la care cei ce nu voră să vină au găsit scuze zicând că nu pot... Oamenii nu vreau, căci sunt legați cu inima de interese și patimi, nu pentru că nu au timp... Se pare că sunt îndestulați cu toate bunurile, dar sunt într'adevăr săraci cu desăvârșire, se amăgesc, se pasc și se satură cu vânt, le trebuie numai cele din lumea aceasta de cele veșnice nu-și dau nici un interes...

Dar ce folos e din Impărtășanie? — Acela se împărtășește des și nu e mai bun decât alții!... Aci faci cea mai mare greșală, căci întâi judeci pe fratele tău, al doilea cauți puterea împărtășeniei în oameni și nu în Dumnezeu... Folosul tău nu se măsoară dela vecinul care e lângă tine, ci dela Isus... căci doar se împărtășii și Iuda și Ioan... Acesta era primit să șadă pe pieptul lui Isus, acela fugi după im-

părtășenie să săvârșească crima trădării. Vezi dară ce judecată greșită ai?... E vorba doar de Impărtășenia bună, ca să fie de folos, nu de una ca a lui Iuda »Cine mănâncă din carnea mea va avea viața de veci«. Iar a mânca înseamnă a lua nutreământul în condițiuni ca să creștice, și ca să fie de folos. Dacă nu poți toate zilele, mergi măcar Dumineca, măcar la zile deosebite, dar în Vinerea, măcar a fiecărei luni dacă te împărtășești, ascultă ce mare făgăduință îți face Inima lui Isus: »In dărnicia nemărginită a Inimii mele, făgăduiesc că tuturor celor cari se vor împărtăși în Vinerea întâia a fiecărei luni, în Vineri dearândul, le voi da harul pocăinții finale, ei nu vor muri în dușmănie cu mine, nici fără a fi primit Sacramentele Sfinte, și Inima mea în acel ceas le va fi adăpostul cel mai sigur«. Iată-ți dară asiguratură Paradisul, o suflete creștin, dacă mergi să te unești cu Isus. Și tu vei refuza această fericire a ta? Nu fii nesocotit, ci cată spre Inima lui Isus, izvorul și siguranța mântuirii tale!

Pildă

Garția Moreno, iată numele celui mare om de stat, din Irlanda, mare creștin crescut de pioasa sa mamă la școala iubirii Inimii lui Isus. În anul 1873 Irlanda îl avea de Președinte și se consfințea toată oficial la Inima prea Sfântă, el socotindu-se creștinește mândru de a se numi Președintele Republicii prea Sfintei Inimii a lui Isus. Programul său personal era: rugăciunea zilnică, ascultarea zilnică a Liturghiei, examenul zilnic de conștiință de 2 ori pe zi, împărtășenia statornică la fiecare opt zile, în fiecare Vinere întâia a lunii... La 6 August 1875 era Vinerea I-a a lunii. El scrie acasă Mesajul pe care avea să-l citească în Senat, se duce în Biserica Sfântului Dominic, se roagă, se împărtășește, și după ce ieșe din Biserică porinde spre Senat, revoluționarii îl inconjoară, și îl doboară cu 5 gloanțe și cu 14 lovituri de pumnal. Ultimul cuvânt i-a fost: Dumnezeu nu moare!!! — O sfântă moarte! E moartea în Inima prea Sfântă a lui Isus!

Foița „UNIRII POPORULUI“

Doi ortaci

Când îi năpădeau năcazurile pe bietul Cerceluș, nu mai avea curejul să se plângă decât prietenului său Mărgeluș, care nu trăgea în cumpănă mai mult nici su'n gram, ca ortacul său din urmă.

Cu toate că, cel dintâi își avea heul — o colibă și-un cotet, — la capătul de din sus al satului, iar cel de al doilea, tocmai în es-lalalt vârf de sat, ei se căutau des, așa cum năcazurile cădeau cam prea după olaltă pe capul lor.

Li murea un pui de glină lui Cerceluș? Intr'o fugă era în casa lui Mărgeluș: »Rămâiu sărac, măi frate-meu, eu'n cap de vită mai puțin la casă. Mi-o murit iară un pui. Asta-i al cincilea. Cu ce-o dus cioara și hărăul se fac opt. Apoi, cum să mai dau înainte?»

Creștinul de Mărgeluș împărțea durerea cu cel păgubit și căuta toate leacurile ca să-i vindece supărarea ortacului: »Ajută Dumnezeu și nu știi, cum împlinește El pagaba omului«, îi predica creștinul. Tot așa, când din poata lui Mărgeluș se arunca câte un purcel mort, de sub seroață, stăpânul căuta alinare durerii

la Cerceluș: »mor de supărare, măi frate, Peste-un an luam pe el câteva mișoare bune. Așa ajung la sapă de lemn. Imi rămân sopii pe drumuri«.

Cerceluș și Mărgeluș au crescut pe la casele oamenilor. Au pizit vitels, gătele, purcesii gospodarilor din sat. Părinții lor își purtau averea'n spate: iarăa sugând din unghii, vara frământând cărămizi pentru înșurătăii cari voiau să se despartă de soerii și să se acuiască în cuibul lor. Că așa-i lumea tinerească, li-se par bătrânii o povară și-o piedecă în calea fericirii, iar când îmbătrânesc și ei, spun că s'a îarbit lumea.

Așa au crezut și urmașii chiaburilor Vântu și Sântu. Înșurându-se în aceeași zi, în acel an au și țiaut morțiș să se și mute în casa lor. Amândoi au nimerit două șaistorițe, mai aprige în părțeg ca viespii scormoniți din culcușul scorburii. — »Vreau să hiu stăpână în casa mea și nu slujnicea altuia«, o bătut cu picioru'n pământ nora Vântului și Sântului și bărbatul i-s'a făcut pristav în voia ei. Din două drumuri și nouă vorbe a adus pe Cerceluș bătrânul din al treilea sat și l-a așezat cu toată casa — trei purdei și trei purdelușe, — pe lumea iazului să-i frământă și să-i ardă două cuptoare de cărămide, așa că la Sânzulene, să l-o dea răcită, gata de a o prinde'n teneuială. Pe cum s'a făcut târgul de grab-

nic, așa s'a apucat și cărămidarul de lucru la galop.

Între purdeii țiganului cel mai dibac în șterpelitul ouălor era Cercelușul mortuș, din poveste, gospodarul din capul satului de din sus, până unde n'ajunge serșitorul niciodată, fiindu-i frică, să nu-i fure cineva stăru-lețul din spate.

Da' când a auzit șopăria de noră a Sântului s'a înverzit ca fițicuarul țâșnind venitul din ea: »da', io să nu pot răsufla în casa mea, acum când sunt țiază?» Și bărbătețul, care sta să deie piept cu'n sat de oameni, s'a tăcut mie și pitie, ascultându-i și împlinindu-i dorința mititelei. S'a întâmplat ca Sântu, țiazărui, să nimerescă de meșter cărămidar pe bătrânii lui Mărgeluș de astăzi, a cărui înșurătură și iorsaguri s'au proțăpăit în vârf de jos al satului, așa, că amândoi se puteau lăuda, că ei sunt capetele satului.

Așa s'au cunoscut Cerceluș și Mărgeluș în lumea iazului, unde bătrânii călcău cărămizii în forme, iar ei furau ouăle de sub cloșcă, băteau rodul încă în floare de pe pomii grădinilor și încălseau ierburile sătenilor călcând macrișul de pe luni.

Dar și-au găsit stăpânii în oamenii la care munceau părinții. Azi i-a pus să mănă mâine la mașina de frământat pământ, mâine să pazească mieii în pășunatul micilor, poimăne-

Invățătură folositoare

Propune a practica cu evlavie Vinerea întâi din fiecare lună; făgăduiește astăzi că te vei împărtăși de mai multeori pe an, de-ți e cu putință chiar în fiecare Duminică; zilnic apoi spune o scurtă rugăciune către Inima lui Isus, iar luna lunie petrece-o toată în fiecare an unit cu Inima dăznezeasă a lui Isus!

Din »Luna Inimii lui Isus«.

A murit pâr. Ioan Belciug

În 6 Iunie a. c. a fost înmormântat, în com. Sintereag, parohul și protopopul onorat Ioan Belciug, prins în slove neperitoare de cunoscutul scriitor Liviu Rebreanu, în romanul său Ion.

Părintele Belciug moare în vârstă de 65 de ani, în urma unei întâmplări nenorocite. A fost mai întâi preot în Prislop, lângă Năsăud, unde a ridicat o biserică frumoasă și case parohiale cari fac cinste unei parohii.

A trecut apoi în com. Sintereag. Din această filie a organizat o parohie care-i vrednicește toată lauda. Prin tactul său aștit să-și câștige stima tuturor, trăind în bunăînțelegere cu reprezentanții celorlalte confesiuni.

Au slujit la înmormântarea sa 11 preoți din district, în frunte cu protopopii Marga dela Dej și Petringel dela Bistrița. Multă lume l-a petrecut pe drumul din urmă, fiul al bisericii sale și reprezentanții ai celorlalte confesiuni. Fie-i partea cu dreptii!

Au rățăcit pe mare două zile.

Cățiva pescari din apropierea Constanței au zărit zilele trecute, în largul mării, o barcă deasupra căreia flutura un steag alb. Bănuind că e o nenorocire la mijloc, pescarii au plecat cu bărcile lor spre barca ce plutea. În ea au găsit doi tineri ce zăceau în nesimțire. I-au luat imediat și i-au dus la țarm unde tinerii și-au revenit, povestind întâmplarea nenorocită. Ei au plecat cu barca să se plimbe pe marginea Mării. Apa l-a luat însă și l-a tras spre mijloc. De foame și de oboveală au căzut în nesimțire și așa au rămas două zile, până când au fost găsiți de pescarii români.

călări la arat, dincolo la plivitul straturilor în grădina, altădată la strâns de fân, la adus de lemne, de voie, de nevoie, de dragul mămiligii cu lapte de bivoliță, mai de frica biciului, s'au datat golani cu munca, ca fierarul cu săntele și ca vânătorul cu răbdarea. Toamna, când s'au murărat bobosii, când părinții lor și-au strâns boarfele și-au încălecat la spate tot avutul, cei doi argați, s'au avut suflet și inimă să se despartă de masa stăpânilor și au rămas slugi cu condiție și sămbrițe în regulă.

Din aștia au crescut Cerceleşii și Mărgeluşii cei mai buni ortaci din sat, cari de câte ori le cântă sioara pe casă, fug unul la altul, să se îmbărbăteze, să se îmbuneze, mai bine ca frații.

Dacă satul nu prea li ia în seamă, tot este cineva, care se interesează de ei: e organizația politică, care ar vrea să-i aibă la numărătoare.

Pe cum se vede, se mulțumesc cu foarte puțin oamenii noștri, dar nu-i să nu se poată ca odată să ceară și mai mult; locul de primar, bunăoară. »Că doar, numai de miuni se aude«, vorba crâșnicului Păpăruța. De-o fi să se întâmple, o să v'o scriu, cât ce-oiu auzi-o.

Petrea Dascălul

A vorbit d. Iuliu Maniu

„Mie nu-mi trebuie nici putere, nici mărire, dacă nu pot folosi cu ele poporului românesc“

Dumineca trecută s'au strâns la Vințul de jos la zece mii de partizani ai dlui Iuliu Maniu, din toate părțile Ardealului. Dela Blaj a plecat un tren întreg, ducând pe partizanii din jud. Tr. Mică, în frunte cu președintele organizației județene național-țărăniste, d. prof. Dr. Augustin Popa.

De ce s'a ținut numita adunare? S'au împlinit 30 de ani de când d. Iuliu Maniu a fost ales pentru întâia oră deputat la Budapesta. 30 de ani de muncă închinată neamului românesc, trebuiau sărbătoriti. Acesta a fost un înțeles al adunării: o sărbătorire. Apoi se știa că dl Maniu își va spune cu acest prilej gândurile sale, pentru viitor, cari sunt ascultate cu multă atenție de toți cei cari au la inimă soarta poporului românesc. A spus d. Maniu multe lucruri, frumoase și adevărate. Gazetele n'au scris tot ce a spus dânsul căci nu le permite cenzura. Cei cari au fost acolo însă au auzit și vor fi spus de bună seamă și celor de acasă.

Din cele multe spuse de d. Maniu spicuim următoarele:

Ce-am făcut cât am fost la putere

Întâiu, am făcut alegeri libere pentru parlament și pentru județe și comune.

Al doilea, am desființat cenzura și starea de asediu. Venind liberalii la putere le-au introdus iar, căci năravul din fire n'are lecuire.

Al treilea am scăzut dările pe pământ la jumătate.

Al patrulea, am șters prestațiile de drumuri. Erați duși ca pe vremurile iobăgiei și făceați robotă. Eu am șters prestația.

Al cincilea, plăteți la băncile liberale și la cămătarii străini mari dobânzi. Am scăzut camăta la zece procente. Iar când am văzut că țărânul român nici aceasta nu o poate plăti, am făcut conversiunea. Au venit liberalii la putere și ce au făcut ei? Eu am convertit datoriile țărănilor și muncitorilor, dar au venit liberalii cari au iertat datoriile boierilor făcute la petreceri la Paris. Este județ în vechiul regat unde țărânii au 10 milioane lei datorii, în schimb boierii au peste 260 milioane.

Sărăcie și tâlhărie

România suferă de o mare sărăcie. Produsele țărănilor sunt fără preț și tot ceea ce cumpără este scump. Ca să-și potcovească un cal trebuie să-și vândă doi purcei. În trecut, cu o majă de grâu te puteai îmbrăca, azi nu poți cumpăra nici o pereche de cisme.

Răul cel mare în țară este că nu suntem noi stăpâni. 20% dintre slujbași publici este drept că sunt români. Puterea

țării este numai în munca țărănilor și a fabricilor. Toată munca noastră este speculată de străini, căci fabricile în mare majoritate se găsesc în mâinile străinilor. Răul cel mai mare este însă că în țară bântue o tâlhărie și o corupție cum nu mai este nicăiri. În fiecare zi gazetele sunt pline cu știri despre jafuri și corupție. Ce folos ca să ne tânguim că nu este bine? Trebuie să facem ceea ce avem de făcut. Și voiu face și acum tot așa cum am făcut și în trecut. Înainte de toate trebuiesc respectate drepturile poporului și drepturile țării. Sunt democrat ca totdeauna, adică, sunt de părere că drepturile vin dela popor și ele trebuiesc să fie stăpânite tot de popor. Dar la noi se face o mare greșală. Se spune că toți cei ce sunt democrați sunt bolșevici.

Lupta contra comuniștilor

Eu vă declar că sunt democrat, dar sunt cu toată convingerea mea contra comunismului. Când am fost la Consiliul dirigent am luptat împotriva comuniștilor unguri. Numai într-o singură zi am arestat în Ardeal peste 600 comuniști. Iar când am fost la guvern, am continuat lupta împotriva lor.

Dușmanii noștri spun despre d-nii Mihalache și Maniu că sunt comuniști. Dar bolșevicii îndemneau prin manifeste împrăștiate din avioane ca să fim omorâți, eu și d. Mihalache. Eu sunt un democrat național. În țara aceasta noi suntem 76 la sută din totalul populației, iar restul populației se împarte în zece fracțiuni diferite, prin urmare este firesc ca drepturile se revină tot în aceasta proporție poporului românesc. Dar dacă sunt contra comunismului, sunt și contra dictaturii. Cu nici un preț și în niciun caz nu ne vom supune la un regim dictatorial. Am jurat pe Câmpia Libertății în 1848 să păstrăm libertatea neamului. Am reînnoit acest jurământ în 1918 la Alba-Iulia, apoi în 1928 tot acolo. Vă rog să nu permiteți nimănui ca în această țară să introducă dictatura căci este împotriva drepturilor omului și este periculoasă. În regimul democratic populația românească având majoritatea de 76 la sută și conducerea țării poate fi tot românească.

Nouă nu ne trebuie comunism și nici dictatură. Ne trebuie drepturi democratice, la care nu renunțăm cu prețul vieții noastre.

Cinste și omenie

Mie nu-mi trebuie nici putere, nici mărire, dacă nu pot folosi cu ele poporului românesc. Puteam fi de două ori dictator în țara aceasta. Nu am voit, căci nu m'am încrezut nici în mine însumi, ci numai în acest mare suflet al poporului. Când s'a ales regența, s'a ales în ea primul pre-

zident al Casației Sărățeanu, iar colegii mei au insistat atunci ca să fiu eu regent. Nu am primit, pentru că voiam să lucrez pentru popor în sensul convingerilor mele. Or, un regeat sau un Rege, nu poate avea convingeri și programe politice. Nu am voit să primesc nici pentru că eu voiam să readuc pe Maiestatea Sa. Am ales pe Sărățeanu, care mi-a promis că nu se va opune dacă nația va voi să readucă pe Rege. Noi am voit ca Maiestatea Sa să viadă înapoi pe tron.

Noi nu vrem însă ca neamul românesc să se prăpădească.

Serbările dela Maiorești-Mureș

Sfințirea pietrii fundamentale a bisericii, a școlii, a casei culturale și inaugurarea monumentului eroilor

Pe valea Mureșului, dela Reghin în sus, aproape de frunța comună Dada, așezată pe șoseaua națională ce duce dela Târgu Mureș spre Toplița și Secuime, se află o comună mică, cu abia 450 suflete, care înainte de războiu se chema Huduc, iară acum se numește Maiorești.

Înainte cu doi ani abătându-se Maiestatea Sa Regele, dela vânatoare, prin acea comună, a rămas încântat de frumoasa bisericuță de lemn din veacul al XVII-lea, zugrăvită pe de-a întregul și lăudată și de I. P. S. Patriarh Dr. Miron Cristea în cartea sa „Iconografia creștină”. I-a rugat deci pe oameni să-i dea această biserică ca să o ducă la Simaia și să o așeze acolo, în grădina surții, pentru că ar fi pagubă să o roadă dinții vremii. În schimb se va îngriji M. Sa, ca oamenii să aibă din ce-și zidi biserică nouă.

Și Maiestatea Sa de fapt s'a îngrijit ca bisericuța să fie dusă la Simaia, iar credincioșilor le-a trimis un vagon de ciment și 50.000 Lei cari se află însă până în ziua de astăzi la Prefectura din Târgu-Mureș. Credincioșii s'au pus însă pe lucru și au ridicat temelia noii biserici. În același timp au ridicat și temelia Școlii și a Casei Culturale, iară, în mijlocul pieței, au ridicat o cruce de ciment, drept monument al eroilor căzuți în războiul cel mare, inserându-le numele cu litere de aur. Au murit eu totul în acel războiu 12 feciori din Maiorești, între cari doi locotenenți și un sublocotenent, toți acești trei feciorii fostului preot Ioan Paul Chinezu, tatăl profesorului dela Blaj Preotul Dr. Tit Liviu Chinezu.

Sfințirea pietrii fundamentale a Bisericii, a Școlii și a Casei Culturale, apoi inaugurarea monumentului eroilor s'a făcut, cu mari festivități, marți în ziua de 30 Iunie, a doua zi de Sămpetru, de către păr. asesor consistorial **Iuliu Maior**, ca delegat din partea Preavenratului Consistor Arhiepiscopesc din Blaj, ca unul care-și trage obârșia din acea comună.

Inconjurat de încă cinci preoți din jur, și anume de păr. Ciril Dumbravă din Rușii Munți, Victor Câmpeanu din Suseni, Bogdan Nașu din Iernutești, Beniamin Maior din Merișori și Grigore Stino din Maiorești, mai întâi a făcut sfințirea apei, apoi a așezat, rând pe rând, cu rugăciunile orânduite, piatra fundamentală la biserică, la școală și la casa culturală, a sfințit monumentul eroilor și 12 steaguri noi de ale șoimilor din acel ținut, iar pe urmă a ținut o cuvântare, arătând însemnătatea zilei. A vorbit apoi prefectul județului dl. Porubsch, dl. Dandea primarul municipiului Târgu Mureș, dl. Dr. Eugen Nicoară din Reghin, avocatul Dr. Ioan Harșia din Reghin, Dr. Pompeiu Pitea avocat în Reghin și o mul-

Iar pentru ca el să poată trăi, cerem ca nimeni să nu se abată dela legile creștinești și morala creștină să stăpânească în această țară. Să țineți la partidul național-țărănesc și la programul lui, căci el a scos neamul românesc din iobăgie, are cel mai minunat program și el a dat atâția martiri pentru fericirea voastră. Dacă vor veni rățaciți între voi cari vor încerca să vă amăgească, alungați-i. Să continuați a urma calea bătută de strămoșii voștri.

casa culturală, iară după aceea să se apuce de casa parohială, care în starea sa de astăzi nu mai poate rămânea.

Cronica

Incheierea anului școlar

la institutele de învățământ din Blaj

La Liceul de fete

Incheierea s'a făcut în ziua de Sâmbătă 22 Iunie. De dimineață s'a slujit în capela Institutului Recunoștinței o sfântă liturghie de mulțumită și s'a cântat „Doxologia cea mare”, fiind de față membrii corpului profesoral și elevii. După slujba dumnezească, profesorele, elevii și părinții s'au adunat în sala de gimnastică a Institutului, unde serbarea a fost deschisă prin cuvântarea d-lui director **Al. Lupeanu** care, subliniind trecutul de 85 ani al școlii de fete din Blaj, dă elevelor îndemnuri bune pentru viitor. Ceia cari pleacă pentru totdeauna din școală, să nu uite, că au luat lumină de pe glorioasa vatră de cultură românească a Blajului!

Profesoarele dirigente au citit apoi informațiunile de sfârșit de an pe clase. În general rezultatele au fost mulțumitoare. Elevii și toate au primit cărți frumoase de premii.

Premiate au fost:

Cl. I: Dolina Nistor, Valeria Ordace, Zorîța Morariu. — *Cl. II:* Lucia Dragoș, Carolina Potopea, Ana Câmpean. *Cl. III A:* Maria Hăpârtean, Ana Boeriu. — *Cl. III B:* Cornelia Coman, Eugenia Băgăian, Laura Bercea. — *Cl. IV:* Elena Falna, Olivia Sârbu, Margareta Pădurean. — *Cl. V:* Marcela Boeru. — *Cl. VI:* Ileana Băgăian, Alexandrina Sterie și Ștefania Petean. — *Cl. VII:* Viorica Albescu și Polescu Elena. — *Cl. VIII:* Elisabeta Palcu, Natalia Todica și Xenia Tatar.

La Școala comercială de fete

Incheierea anului școlar s'a făcut în ziua de 15 Iunie, cu serviciu divin, cu informațiunile de fine de an și cu cuvântul de încheiere al Direcțiunii.

Chipul de mai sus înfățișează pe elevii Școlii Superioare Țărănești a »Astrei« — Blaj, 1936. În rândul de deasupra, dela stânga la dreapta, sunt: Costea Ana — Spini, Câmpean Veronica — Pânade, Costea Carolina — Spini, Ana Mohan — Copșa, Muntean Letiția — Vecerd, Diac Eugenia — Moșna, Desmirean Pânade — Apahida, Maior Valeria — Rădești, Moga Eugenia — Proștea Marc, Câmpean Polixenia — Daia, Lupeanu Ileana — Daia, Cristea Maria — Șona. În rândul de mijloc, dela stânga la dreapta: Câmpean Cornelia — Pânade, Șovrea Maria — Făget, Popa Viorica — Făget, Lața Anița — Șoroștin, Mărginean Maria — Micăsasa, Hodăna Eleonora — Pintic, Muntean Elisabeta — Rădești, Morar Maria — Apahida, Orian Valeria — Pânade, Iliu Reghina — Ciugudul de jos, Pitea Maria — Găbud. În rândul din jos, dela stânga la dreapta: Oprea Maria — Proștea Marc, Piștea Maria — Micăsasa, Mătcă Victoria — Bălcaciu, Mihai Maria — Lupu, Benchea Anița — Lupu și Bucur Maria — Pânade.

Premiate: Maria Brătianu și Ana Che-
reș din cl. II, Iguat Hortenzia cl. IV.
Începând cu 1 Sept. 1936 școala se trans-
formă în *Liceu comercial* cu cl. I (gimnaz
comercial) și cl. V—VIII.

La Liceul de băieți

Acelaș program, cu slujbă dumnezească
și cuvântări de despărțire, a avut loc la toate
celelalte școli. La Liceul de băieți, încheierea
s'a făcut în ziua de 27 Iunie. Au fost premiați
următorii:

Pe școală: Suci N. Calus, Popu Grigo-
rie și Maior Iuliu.

Pe clase:

Cl. I. Suci N. Calus, Oltean I., Pop
Emil, Hetea Ioan. Cl. II. Sârbu Ovidiu, și Pop
Emil. Cl. III. Pop Grigorie, Oros Ioan, Radian
M., Moldovan Claudiu. Cl. IV. Maior Iuliu,
Păcală I., Fodor T., Isailă N., Criste N., Puș-
caș Petru. Cl. V. Rogoian Iosif, Rusu Mircea.
Cl. VI. Ștefănescu G., Șurtea Ștef., Ban I.
Metea Romul. Cl. VII. Banceu I., Cosma Tr.,
Oros Eugen, Rus Victor, Hossu Iuliu. Cl. VIII.
Gligor Virgil, Metea Gh.

La Școala Normală de fete

Au fost premiate:

Cl. IV. Georgescu Lucia. — Cl. V. Daniel
Ghizela. — Cl. VII. Patachi Emilia, Sârbu
Olimpia. — Cl. VIII. Franțescu Valeria.

La Școala de Arte și Meserii.

Au fost premiați:

Pentru purtarea morală exemplară: Seu-
șan Horla cl. II.
Pentru studiu și practică: Olariu Damitru
cl. V, Șerban Ioan cl. II, Micu Augustin cl. II.
Pentru studiu: Bucur Nicolae cl. III, Doc-
tor Nicolae cl. I, Moldovan Ioan-Coșna cl. I.
Pentru practică: Moldovan Silvestru cl.
II, Berghian Patricle cl. V, Florea George cl. III.

Ioan S. Ordeanu

(1863—1936)

Joi, în ziua de înălțarea Domnului, 21 Mai
1936, a reposat, împlinind aproape 73 de ani,
la comuna Romos de lângă Orăștie, un fiu ales
al poporului nostru, Ioan S. Ordeanu, fost pro-
fesor de agricultură și inspector agricol. De
câțiva ani trăia ca pensionar în București,
împreună cu soția lui, d-na Carolina, în
căsuța lor din Piața Floreasa. Presimțin-
du-și moartea, în anul acesta încă de pe la
Paști, a venit în comuna-i natală Romos, a-
vând dorința să fim înmormântat lângă ai săi.
Ceeace s'a și împlinit.

În tinerețe, Ioan Ordeanu a studiat la li-
ceul din Blaj. Apoi a trecut Carpații și a ab-
solvat Școala de Agricultură dela Herestrău,
lângă București. Ca profesor de agricultură a
sutrecerat tot regatul vechiu. Puțini ardeleni
cunoșteau așa de bine diferitele regiuni oltene,
muntene, moldovene ca Ordeanu.

După războiu s'a întors în Transilvania,
fiind numit profesor la școlile de agricultură
din Teiu, Lugoj, Diosig (Bihor), apoi în Geo-
giu. Aici am avut ocazie să ne cunoaștem mai
de aproape și să trăim câțiva ani (1921—1925)
în prietenie frățescă, împreună cu familiile.
Fire veselă și deschisă, iubitor de cântece și
jocuri românești, când nimeria muzică bună, se
avânta, cu doamna, la câte-un Brău, la câte-o
Chindie, Horă sau Sârbă, de-ți era mai mare
dragul să-i privești. Dansau cu foc, de se pu-
teau ascunde tinerii din fața lor. Din cauza a-
ceasta erau bine văzuți și chemați cu plăcere
la multe nunte.

Cât a fost în Geoگیu, a luerat cu păr-
Moța din Orăștie la redactarea „Plugarului
Luminat”.

Din Geoگیu a trecut pe câțva timp pro-
fesor la Școala de Agricultură din Nucet, jud.
Dâmbovița. Apoi a ajuns inspector în Ministe-
rul de Agricultură și Domenii, iar în 1928 a
eșit la pensie.

Trăia foarte modest. Mâncarea lui prin-
cipală era laptele. Mâncările sărate nu-i sufe-
reau.

Cu traiul cumpătat putu face frumoase
economii (erutări) din salariu-i modest. Numai
așa ne explicăm că a putut dărui o sumă fru-
moasă pentru biserica română unită din Bu-
curești. Consistorului din Blaj i-a dat bonuri
în valoare de 100.000 lei, pentru a-și răsoum-
păra tipării ce i-a mâncat 6 ani de zile. Și alte
danii mai mărunte.

Ca om de carte și de idei se impunea
prin câteva trăsături caracteristice. În politică
era mare aderent al d-lor Iorga și Coza. În
literatură avea un singur idol: pe Eminescu.
Cu Eminescu se șula. Cu Eminescu se culca.
Știa de rost aproape toate poeziile lui Emi-
nescu. Le înțelegea și le explica cu totul deo-
sebit, decum le înțeleg și le explică alți învă-
țați. În 1899 a scris o carte despre „Eminescu,
ca pesimist, profet și economisit”. În 1914 a
scris altă carte, arătând că Eminescu plânge
în poezia sa ruina României.

Ca om cugetător, Ordeanu era pătruns
de ideile lui Eminescu, ca nimeni altul. Mie,
ca iubitor de astronomie, îmi recita adeseori
versurile:

*La steaua care-a răsărit
E-o cale-atât de lungă,
Că mii de ani i-au trebuit
Luminii să ne-ajungă.*

*Poate de mult s'a stins în drum
În depărtări albastre
Și zarea ei abia acum
Luci vederii noastre.*

Sau versurile filozofice:

*Cu mâne zilele-ți adaogi,
Cu ieri viața ta o scasi
Și ai cu toate-astea 'n față
De-apurări stua cea de azi.*

*Când unul trece, altul vine
În astă lume a-l urma,
Precum când soarele apune,
El și răsare undeva.*

De câțiva ani, s'a introdus și la noi o „Zi
a laptelui”. Despre însemnătatea laptelui ca
aliment (hrană) ne-au rămas pagini minunate
scrise de Ordeanu, care și prin viața lui ne
dădea un exemplu grăitor de prețuirea lapte-
lui. La „Cunoștințe folositoare”, publicăm un
crampeiu din scrisul său asupra acestui ali-
ment. (gt.)

A murit Constantin Stere. În săp-
tămăna trecută, a murit la moșia sa dela Bu-
cova (aproape de Ploești) profesorul Constantin
Stere în vârstă de 71 ani. Spune știrea primită
că a murit după chinuri groaznice, dupăcum
frământată i-a fost și viața, în deosebi anul
de după războiu. C. Stere a fost un politician
al cărui cuvânt a avut multă vreme greutate
în treburile țării. După războiu a avut multe
frământări al căror sfârșit au fost apusul său
în viața politică. S'a retras aproape cu totul,
închinându-și ultimii ani cărților. A lăsat în
urma sa rodul unei încordate munci literare,
care singură-i vrednicește veșnică pomenire.

**Prințul Mihai în mijlocul exame-
nelor.** Se știe cât de mult se îngrijește Ma-
lestatea Sa Regele de creșterea Prințului Mihai.
A înființat un liceu anume, la Palat, unde
Alteța Sa are mai mulți colegi din toate col-
țurile țării. Săptămăna trecută au dat examen
de sfârșit de an pentru cl. IV de liceu. Acum
se pregătesc de examenul de trecere în cl.
V, pe care Măria Sa, împreună cu colegii, îl
va da în fața Malestății Sale Regelui. După
acest examen, Prințul Mihai trece în cursul
superior al liceului.

Un dar al Reginei Iugoslaviei. Re-
gimentul 2 vânători de gardă (românesc)
poartă numele „Regele Alexandru al Iugosla-
viei”. Malestatea Sa Regina Mariora a dărui
numitului regiment singura copie după masca
mortuară a Regelui Alexandru. A mai dărui
apoi, pentru muzeul regimentului, sabla și uni-
forma românească pe care le purta uneori
fostul Rege. Aceste daruri regale, însemnă
mare cinste pentru oștirea românească.

Blajul are pompă de stropit. Se
simția la Blaj lipsa unei pompe pentru stro-
pitul străzilor și pentru cazuri de foc. Până
acum se folosea o pompă trasă de bivoli, în
cel mai bun caz de cal. Putea arde casa în-
treagă până venea pompa. Acum Blajul are
pompă manată cu motor, foarte folositoare
pentru stingerea focului și stropitul străzilor.
Pompa a fost adusă marți, în 30 Iunie, și încă
în aceeași zi a fost pusă în slujbă.

Din Roșia de Secaș. Cercul cultural
„Astra” din com. Roșia de Secaș a aranjat în
ziua de 24 Iunie o frumoasă serbare culturală.
D. inv. Ștefan Muntean, vicepreș. cercului, a
ținut o vorbire despre: Însemnătatea familiei
în societate. S'a jucat apoi piesa în 2 acte
„Comedie 'n primărie”, câteva monoloage și
un punct de cor. Au jucat tineri din comună
sub conducerea dlui inv. Cornel Lupeanu. La
serbare a luat parte, pe lângă sătenii din loc,
și tineret din comunele învecinate.

Regele Albaniei vizitează România.
Autoritățile românești au fost înștiințate că
Regele Ahmed Zogu al Albaniei are de gând
să sosească în România. Sosirea e anunțată
pela 15 Iulie, când însoțit de doi mari func-
ționari, va sosi în Ardeal la băi, unde va sta
două săptămâni.

Un autobuz s'a răsturnat în șanț.
Un autobuz mergea, săptămăna trecută cu lu-
țul mare dela București spre târgoviște. În
apropierea comunei Găești s'a rupt ceva la
motor și șoferul n'a mai putut stăpâni mașinaria.
Autobuzul s'a răsturnat într'un șanț omorând
pe loc cinci persoane, între care șoferul și a-
jutorul său.

Se întorc copiii în Basarabia. Ce-
titorii noștri își amintesc de foamea cum-
plită ce a bântuit în Basarabia anul trecut.
Multe mii de copii basarabeni au părăsit lă-
cășurile părințești, căutând hrană și îmbrăc-
minte la oamenii miloși. Mare parte dintre cei
plecați au fost primiți prin orașe și sate ar-
delene. Aflăm mai nou că acum, când câmpul
începe să-și dea roada sa, copiii basarabeni
se întorc la vetrele părințești. Dela Rodna

(Năsăud) au plecat, 85 de copii, spre sfârșitul lunii trecute. Au sosit flămânzi și goi, au stat 7 luni, în care timp au făcut și carte, la școală și au plecat acum frumos îmbrăcați, curați și sănătoși, datorită îngrijirii părintești pe care au găsit-o în acest orașel ardelean dela miază-noapte.

Puternică ciocnire de trenuri. Un tren expres s'a ciocnit puternic în Spania cu un tren de marfă. Un vagon al trenului expres a fost sfărâmat de tot. De sub flărele stricate au fost scoși 17 morți și 36 de răniți. Mecanicii de pe amândouă locomotivele au fost omorâți.

Un orb și-a recăpătat vederea. Aflăm dintr'o gazetă străină următoarea întâmplare. La Londra era un om care și-a pierdut vederea de tot în timpul războiului. Omul acesta s'a dus săptămâna trecută la restaurant să-și caute un prieten. Un domn din restaurant l-a lovit din greșală cu o bătă în cap. Lovitura a fost atât de puternică încât orbul a ieșinat și a căzut la pământ. Când s'a trezit, l-s'a trezit și simțul vederii și acum vede deplin.

Au găsit o comoară. Sătenii Andrei Bufta și Milică Vasiliu din com. Untești (jud. Tutova) au leșit săptămâna trecută la sapa în câmp. De-odată sapa unuia a lovit într'un obiect tare. Mare a fost mirarea săpătorului când a scos de sub săpătură un vas plin cu galbeni. El a înștiințat despre aceasta pe oamenii legii, primindu-și partea ce i-o dă legea.

S'a prăbușit la pământ. Săptămâna trecută au fost mari serbări de aviație în Rusia. O vestită parașutistă s'a aruncat din aeroplan dela o înălțime destul de mare. Parașuta nu s'a deschis decât numai la 25 de metri de pământ și astfel curajoasa fată s'a lovit cu tărie de pământ. Spunea știrea, când am primit-o, că parașutista își trăește ultimele clipe la spital. Fata aceasta, numită Rabuschina, a fost și la noi în țară, la București, în toamna trecută, tot la niște serbări de aviație. Și atunci a sărit de mai multe ori din aeroplan, dovedindu-se tare curajoasă. Acum însă a pătât-o. Se vede că și azi e adevărată zicătoarea românească: „Ulciorul nu merge de multe ori la fântână”.

A dat foc bărbatului. Din capitala Cehoslovaciei am primit următoarea știre. O femeie a turnat spirit peste trupul bărbatului său, pe când dormea, apoi l-a dat foc. Noroc că bărbatul a sărit repede și a scăpat astfel numai cu câteva arsuri. S'a constatat că femeia, care era de altfel liniștită, bună și muncitoare, a avut un moment de nebunie de aceea a făcut cumplita faptă. Acum ea se află la spital dar nu știe nimic de întâmplare.

Au fost opăriți de aburi. Trei copii, al unei spălătorese sărace dintr'un orașel austriac, se jucau cu un cazan închis în care era apă fierbinte. Jucându-se mereu, s'a desfăcut un șurub al cazanului și gazele au năvălit puternic afară. Nori adevărați de aburi fierbinți au impresurat pe cei trei copilași, dintre care unul a murit pe loc iar ceilalți doi, greu răniți, au fost duși la spital.

Omorită de trăznet. În săptămâna trecută au fost ploți mari aproape în întreaga țară. În comuna Necopol (Satu Mare) un trăznet puternic a lovit casa văduvei Maria Pop I. Vasile. Casa a luat foc într'o clipită. Femeia, care tocmai atunci gătea de-ale mâncării, a fost inconjuroasă de flacăra și a ars de vie. Casa a ars până în temelii. Trupul femeii a putut fi scos afară.

† **Dr. Ioan Sirbu**, avocat, fost primul administrator financiar al județului Mureș, după grele suferințe purtate cu împăcare creștinească și după ce s'a împărțit mai de multori cu Sf. Taine, în clipele din urmă făcându-și semnul sfintei cruci, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului în ziua de 19 Iunie 1936, în anul al 51-lea al vieții și 13-lea al fericitelor sale căsătorii.

Înmormântarea s'a făcut în ziua de 21 Iunie în cimitirul român unit d'n Târgu-Mureș. El plânge nemângălată sofle, două fiice, mama, soacra și numeroase rudeni, între cari unchiul iubitor Rev. D. Dr. Ioan Sâmpălean, canonic în Biał.

Fie-l partea cu dreptii!

Lauda muncii

Mișcarea, lucrarea, munca, e o lege de temelie a vieții. Toate puterile firii lucrază: apa e neodihnită vecinic, aerul se primenește mereu, naște vânturile. Iarba și toate plantele își sug mereu nutrețul din pământ prin rădăcini, din aer și lumină prin frunze; animalele sunt în veșnică alergare și căutare a hranei, de multe ori cu primejduirea vieții. Toate se ostesc să-și hrănească puii, feții. Sunt date ca pildă de hărnicie furnicile și albinele. Dar ca și ele sunt cele mai multe dintre viețuitoarele necuvântătoare.

Omul nu poate fi scutit de această lege a vieții: și el trebuie să muncească, să lucreze continuu.

Credința ne învață că Dumnezeu a lăsat pe om să-și agonisească pâinea în sudoarea frunții, adică prin muncă.

Munca ne ajută să ne câștigăm cele necesare vieții, ea ne dă sănătate, ea ne face singură să ne putem uita durerile, nenorocirile. Munca adună averile, întărește puterile, ea ridică casele și palatele, ea întinde dealungul pământului drumurile de fier, ea schimbă deșerturile și sălbaticile locuri în pământ roditor, ea seacă mlaștinele, ea zidește pe toată fața pământului, făcând mai ușor traiul omului în lume. Mintea iscodește cum s'ar putea face un lucru mai ușor, altă uneelte tot mai bune, mașini tot mai desăvârșite. Munca minții pune să lucreze în locul nostru puterea aburului, a benzinei sau a electricității, sau cel puțin să ajute și să ușureze munca omului.

Dar toate iscodirile minții ar sta și ar rugini, dacă n'ar veni munca și zdroaba trupului să folosească toate acele invenții ale minții omenești.

Omul care muncește e vesel, sănătos, cu sufletul împăcat.

Nici o mulțumire din lume nu se poate asemăna cu mulțumirea pe care o simți după un lucru bine făcut și bine isprăvit.

Dar munca și realizările ei ne face să ne încredem și noi înșine, ne crește prețul, valoarea. Cutezăm, să trecem dela lucruri mici la lucruri mari, tot mai mari.

Ea ne ajută să nu ne pierdem cumpătul, când suferim o pierdere în averea noastră, când ni-se pune o piedecă în drumul vieții. Omul încrezător și cutezător e cel mai vrednic factor al vieții, omul dela care lumea are mai mult de așteptat.

Dar încrederea în tine și cutezanța nu le vei dobândi prin lenevire, prin lucrul de jumătate făcut, ci numai prin muncă harnică, întreagă, făcută din dragă inimă.

De o astfel de muncă și de astfel de muncitori are lipsă mare țara românească. Numai prin dragostea de muncă a tuturor, prin hărnicia neamului întreg, ne vom putea păstra ca un popor sănătos și tare, să putem înfrunta orice primejdii ce ar aștepta România în viitor.

(Dela Secțiile „Astrei”).

Boala ugerului

Una din boalele care se întâlnesc foarte des și care produce pagube mari în grajdurile crescătorilor de vaci de lapte este mamita sau boala ugerului. Se ivește sub două forme:

a) *Mamita acută*, mai puțin periculoasă, este pricinuită uneori de lovituri și răceală, alteori de înțepături sau de mușcături provocate de șobolani și nevăstuici, animale cari se găsesc în grajdurile rău îngrijite.

Partea bolnavă a ugerului este tare, umflată, caldă și foarte dureroasă când o atingem cu mâna sau când încercăm să o mulgem. La muls vaca bolnavă nu dă decât foarte puțin lapte, alteori un fel de zer galbui sau roșietic, care de multeori este amestecat cu lapte încheșat (imbrânzit). Adeseori laptele acesta are un miros foarte urât din cauză că conține foarte mulți microbi.

Pentru a vindeca partea bolnavă, care poate cuprinde un sfert sau o jumătate de uger, se va mulge la fiecare oră țâța bolnavă, așa fel ca să nu rămână nici o picătură de lapte în ea, apoi pe dinafară se va freca odată pe zi cu o pomadă de iod iodurat sau cu liniment amoniacal simplu.

b) *Mamita cronică* sau *contagioasă* este cea mai periculoasă, fiindcă dacă se ivește odată în grajdurile sau în crescătoria de vaci de lapte a unui gospodar și dacă dela început nu se ia toate măsurile de apărare, ea îmbolnăvește toate vitele și aduce pagube nenumărate.

Această boală este pricinuită de un microb care pătrunde în uger și-l îmbolnăvește, din cauză că mulgătorul nu cunoaște regulile de igienă de care trebuie să țină seamă, sau dacă le cunoaște nu vrea să facă așa cum trebuie. În primul rând curățenia mulgătorului trebuie să fie desăvârșită, de aceea el trebuie să se spele pe mâini totdeauna înainte de a mulge vacile. În al doilea rând mulți gospodari, fie din neștiință, fie din nepăsare nu mulg tot laptele din uger așa că mai rămâne aci o cantitate oarecare. Acest lucru nu trebuie să se mai întâmple; vaca trebuie mulsa de tot, căci altfel foarte ușor se poate îmbolnăvi. Și iată cum. Vaca culcându-se pe așternutul murdar, unde se găsesc o mulțime de microbi, aceștia pot foarte ușor pătrunde în sfârșurile țâțelor, unde când vaca n'a fost de

tot mulsă, găsesc laptele rămas aci și cresc și se înmulțesc, fiindcă laptele acesta formează cea mai bună hrană a lor. Dar aici, pe lângă hrană bună, microbii mai găsesc și căldura necesară pentru a crește și a se înmulți. Prin urmare, dacă nu-i vom scoate afară mulgând vacile până la cele din urmă picături, microbii se vor înmulți și vor pricinui boala ugerului.

Semnele boalei. Boala se ivește de regulă cam după o lună dela fatare, deci tocmai atunci când vaca dă cea mai mare cantitate de lapte. In regulă generală animalul pare perfect sănătos, numai că la un moment dat, ne pomenim că la rădăcina unei țâțe, apare o umflătură rotundă, a cărei mărime variază dela aceea a unui ou de porumbel, până la aceea a unui ou de găină. De obicei apare numai la o singură țâță, mai rar la două, cel mai adese observându-se la cele două țâțe dinapoi. La început această umflătură nu este dureroasă, se întinde însă încetul cu încetul în sus, în grosimea ugerului, încât după câteva luni, cuprinde un sfert sau chiar jumătate din uger.

Laptele scade așa de mult, încât vaca dă uneori numai jumătate din laptele ce-l dădea înainte de boală. Laptele muls din porțiunea bolnavă are o culoare albastruie, este amestecat cu puroi, alteori are o culoare roșietică și se încheagă repede după mulsoare. Laptele acesta nu e bun nici de băut, nici pentru faseră untului sau a brânzei. Pe măsură ce boala înainteză, cantitatea de lapte scade, așa încât după 3-4 luni, partea bolnavă nu mai dă lapte deloc.

Deci fiecare mulgător să fie cu băgare de seamă la muls pentru a observa vacile bolnave și a le trata dela început, căci mai apoi va fi prea târziu. Ca să știm mai sigur de ce boală suferă vaca, vom mulge primele 3-4 țâșuituri pe o pânză neagră, sau în palmă și dacă pe pânză sau pe palmă, după ce am vărsat laptele, rămân mici grunji de lapte încheșat, înseamnă că vaca e atinsă de boala de uger.

Măsurile de preîntâmpinare a boalei. Pentru a feri vacile de această boală trebuie să ținem seama de următoarele sfaturi:

1. Să se mulgă totdeauna vacile de tot până la ultima picătură de lapte. Prin aceasta pe deoparte vom feri animalele de boală, iar pe de altă parte vom avea lapte și mai mult și mai gras.

2. Mulsoarea să se facă regulat întotdeauna la aceeași oră. După mulgere să se șteargă ugerul cu o cârpă albă curată, astfel ca el să nu rămână ud spre a răci sau produce diferite crepături.

3. Să se leuiască rănilor ce se găsesc pe țâțe, mai ales acele care se produc în caz de „boală de gură și de picioare”. Și în acest caz mulgerile să se facă regulat la aceeași oră, însă cu multă blândețe și răbdare, fiindcă animalul simte dureri mari.

Când boala totuși s'a ivit într'un grajd, vom păstra regulile următoare:

1. Vacile bolnave se vor separa imediat de cele sănătoase. Când mulgerea este făcută de un singur om, el

trebuie să mulgă întâi pe cele sănătoase și apoi pe cele bolnave.

2. Vaca bolnavă se va mulge cât mai des; dacă se poate din oră în oră sau cel puțin de 6 ori pe zi și chiar noaptea. Prin acest lucru facem un masaj al ugerului și scoatem totodată microbii cari se găsesc aci. Pe uger se vor pune cârpe cu apă rece.

3. Laptele dela vacile bolnave nu se va mulge niciodată jos pe așternut pentruca boala să nu se lătească mai departe la vacile sănătoase. Acest lapte dacă nu este prea stricat se fierbe bine și poate fi dat la porci; în nici un caz însă nu va fi mâncat de om, căci este foarte periculos.

4. Mulgătorul va spăla atât ugerul cât și mâinile cu o soluție de sublimat 1 %.

Tratamentul. Dacă ținem seama de regulile amintite mai sus, foarte rar boala va apare la animalele noastre. Totuși când boala a apărut, trebuie să chemăm degrabă medicul veterinar, care prin mijloacele pe care știința i-le pune la îndemână, va tămădui această boală, scutind astfel pe mulți crescători de pagubele însemnate pe care această boală le produce.

Dr. Ioan Selceann
medic veterinar

Ai lapte, ai sănătate

Să îmbunătățim vacile românești, prin hrană și îngrijire. Voi povesti o întâmplare a mea de pe Bărăganul României-Mari. Ajunsesem, înainte de marele războiu, cu slujba (serviciul) pe întinsa, mănoasă, secetoasă și friguroasă câmpie din județul Ialomița, la obștea de arendare numită „Minunea”. De felul meu sunt iubitor de lapte. Era toamna și în toamnă totuși se mai găsește câte puțin lapte prin

satele vechi României. Dar a sosit curând iarna grea. Apoi dacă în timpul verei de cele mai multe ori omul se topește de sete, în timpul iernii cel iubitor de lapte se topește de dorul lui. Ca pricepător în ale vacilor de lapte, pe o zi triguroasă am luat satul de-a rândul și în sfârșit am găsit pe *nenea Anghel*, a cărui vacă dădea nevastei lui o jumătate litru de lapte zilnic. Vaca, după neam era o corcitură de vaci române. — Nene Anghel zic eu, vaca îți dă o jumătate litru lapte pe zi. Eu te învăț, cum să faci ca să-ți dea doi litri, dar un litru e al meu, plătindu-l cu 50 bani. Te învoești? — Mă învoesc răspunse el, însă să nu mă coste prea mult *dresul* vacii.

— Nu te costă aproape nimic. *Vei da vacii zilnic un kilogram de mălai* (faină de cucuruz). Kilogramul de mălai face 5 parale (5 bani). (Bineînțeles, aceasta era înainte de marele războiu și pe Bărăgan!) În schimbul mălaiului, vaca îți va da zilnic cu un litru și jumătate mai mult lapte. Vei avea și dumneata pentru copii, voi avea și eu. Mălaiul îl vei da la vacă, ca lângă calde, fie singur, fie în amestec cu dovleci ori cu cartofi fierți.

Invoiala noastră fu bună și vaca ne da peste doi litri de lapte zilnic. Eu primeam laptele acasă. Din păcate însă, această invoială n'a ținut decât vre-o două săptămâni, deoarece au sosit în sat, un controlor, apoi un inspector, ca să cerceteze socotelile băncii Populare și a Cooperativei. Cercetarea avea să țină două luni de iarnă. Ca la noi! Ei au găsit de cuviință să se așeze cu locuința tocmai la *nenea Anghel*, unde găseau lapte și ouă, căci eu învățasem pe *lelea Maria* a lui Anghel cum să țină și să hrănească găinile, ca să-i dea ouă și iarna. Cu chipul acesta, Anghel n'a voit să-mi mai vândă lapte, mai cu seamă că trebuia să vină cu el la mine, ci îl vindea mușterilor (oaspeților) săi din casă.

LOTERIA DE STAT

la tragerea clasei I. din

15 Iulie 1936

iarăși va achita nenumărate câștiguri jucătorilor,
împărțind în patru luni

Lei 284,684,560

==== cu Lei 200 ====

Oricine poate să devină MILIONAR

chiar în prima clasă

👉 Cumpărați-Vă Lozuri!!! 👈

Câștiguri Milioane

numai cu lozurile Colectivei

„AURORA”

Birou de desfacere, Bancă Generală de Credit S. A.
Expoziția Blaj

După alte câteva zile aflu că vaca lui Anghel s'a îmbolnăvit. Ce se întâmplase? Domnii dela Bancă aflând că dacă dai vacii un kilogram de mălaiu, ea îți va da un litru de lapte mai mult, au sfătuit pe stăpânii vacii, ca să-i dea zilnic cel puțin patru kilograme de mălaiu și atunci vor avea zilnic 5 litri de lapte!? Ei credeau că și cu vaca merge treaba ca la bănci, cu cât dai mai mulți bani împrumut, cu atât iai mai multă camătă sau dobândă. Cu toate că și la bănci se cam întâmplă, că omul care ia prea mulți împrumut, se îmbolnăvește. Cu atât mai mult s'a îmbolnăvit vacuța lui Anghel, care fiind mică, nu putea în nici un caz, să bage în stomac mai mult de 2 kilograme zilnic, nu patru.

Eu am fost nevoit acum, să colind de nou prin sat ca să găsesc vre-un creștin cu vre-o vacă, cam la fel cu a lui Anghel. Întrebând în stânga și 'n dreapta, o muiere îmi spune, să mă duc la Cotleanu, deoarece știa că, până mai zilele trecute, vaca lui dădea puțin lapte.

— Ioniță, întreb eu pe Cotleanu, îți mai dă vaca lapte?

— Apoi nevastă-mea mulge vaca la două zile odată și ia aproape o jumătate litru de lapte, dar noi nu-l mâncăm fiindcă e postul Crăciunului.

— Să o mulgă mâine dimineată și să-mi trimiți mie laptele că ți-l plătesc.

— Vi-l dau fără bani, căci e prea puțin, zice el.

— A doua zi primesc ca un sfert (sfârtai) de lapte. Dar ce lapte! Aproape smântână goală. Eu am priceput numai decât pricina. Mă duc din nou la el.

— Ioniță, la câte zile dai apă vacii?

— Apoi, domnule agronom, eu mai în toate zilele o duc odată la apă, răspunde el.

— Dar dumneata de câte ori bei apă pe zi, întreb eu mai departe.

— Cel puțin de trei ori, iar dacă mănânc sărătură și de câte 5—6 ori!

— Dar la cârciumă (crăsmă)?

— La cârciumă, când mă 'ncurc câte odată la vin ori la țuică (vinars), beau și de câte 10 ori, zise Ioniță scărpinându-se în ceafă și zâmbind, căci pricepuse și el întrebarea mea.

— Ei bine, la vacă să-i dai numai de două ori apă pe zi și e de ajuns, iarna!

L-am învățat apoi, cum să dea mălaiu la vacă și treptat s'a ridicat laptele la doi litri zilnic, pe care i-l-am plătit cu 30 bani litrul, zicând el că la o cheltuială de 5 bani, ce o face, el câștiga 25 bani.

Cu chipul acesta am dus-o bine cu laptele până spre sfârșitul iernei, când încep să fete și vacile sătenilor noștri, iar găinile să ouă.

Voiam să mai știu, că de unde-și trage Cotleanu numele? Bătrânul Cotleanu mi-a arătat, că neamul lor se trage din Ardeal, dela comuna Codlea, nu departe de Brașov.

Negreșit că pe lângă hrana bună și indostulătoare, vacile de lapte mai au trebuință de *curățenie* ca: țesălat, apoi de adăposturi sănătoase și călduroase, cari tocmai pe Bărăgan, unde suflă vânturile cele reci, nu prea se găsesc.

I. S. Ordeanu

Citiți „UNIREA POPORULUI”

ROMÂNIA

Judecătoria mixtă Dumbrăveni, secția cărților funduare Jud. Târnava-Mică

Nr. 422—1936 c. f.

Extras din publicațiunea de licitație

În cererea de executare pornită de urmăritoarea Banca Română s. a. în Dumbrăveni contra urmăritei Ana Țițeni n. Sărășan domiciliat Curciu.

JUDECĂTORIA

A ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilele situate în comuna Curciu circumscripția Tribunalului și Judecătoriei Dumbrăveni cuprinse în c. f. No. 90. A+1 top. 610 grădină cu 71 st. p., 611 casă cu 61 st. p. în preț de strigare de 3000 lei; Cf. gr. 2074 A+1 top. 608 casă cu 107 st. p. 609 grădină cu 51 st. p. în preț de strigare 3000 lei pentru încasarea creanței de 7475 lei capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 13 luna Iulie anul 1936, ora. 10 la casa comunală a comunei Curciu la judecătoria mixtă Loco secția c. f. ușa Nr. 17.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic decât $\frac{3}{4}$ -a din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul Judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauție socotite după cursul fixat în § 42 legea LX 1881 s'au să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea judecătorește, proalabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație § 147, 150, 170 Legea LX 1881 § 21 legea 1908.

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregească imediat garanția, fixată conform procentului prețului de strigare — la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit § 25 XLI 1908.

Dumbrăveni, la 11 Martie 1936.

aj. director de c. f. J. RONDOLEANU ss.
Judecător: Dr. VITÁLYOS

ROMÂNIA

Judecătoria mixtă Dumbrăveni secția cărților funduare Jud. Târnava-Mică

Nr. 114/1936 c. f. Conex. cu 115/1936 c. f.

Extras din publicațiunea de licitație

În cererea de executare pornită de urmăritoarea Banca Victoria s. a. Agrișteu contra urmăritului Teutea Todor și Nicolae și Nagy Varvara dom. în Coroisanmărtin.

JUDECĂTORIA

A ordonat licitațiunea execuțională în ce privește $\frac{1}{6}$ -a parte din imobilele situate în comuna Coroisanmărtin circumscripția Tribunalului și Judecătoriei Dumbrăveni cuprinse în c. f. Nr.

490 A + 271 arăt. cu 1 jug. 587 st. □ în valoare de 8.000 Lei.

722 arăt. cu 254 st. □ în valoare de 400 Lei 2/25-a p.

491 A + 1808 arăt. cu 2 jug. 1593 st. valoare 20.000 Lei, apoi 4/30-a parte.

488 A + 549 vie cu 378 st. □ valoare 490 Lei.

965 A + 82, 83 casă grăd. cu 1227+299 st. valoare 10.000 Lei întreg.

965 A + 561 vie cu 89 st. val. 100 Lei.

851 vie cu 254 st. valoare 200 Lei, apoi 1/2-a parte din c. f. Nr.

966 A + 572 cu 244 st. valoare 200 Lei.

Tipografia Seminarului Teologic gr.-cat. Blaj

1506 arăt. cu 419 st. valoarea 6000 Lei.
1433 pășune cu 359 st. valoarea 200 Lei.
1770/1 arăt. cu 311 st. valoarea 500 Lei.
1771/1 fânaș cu 45 st. valoarea 60 Lei și
întreg din c. f.

271 A + 740 arăt. cu 669 st. valoarea 800 Lei pentru încasarea creanței de 15 806 lei capital și accesorii.

Licitațiunea se va ține în ziua de 11 luna Iulie anul 1936, ora 9 la casa comunală a comunei Coroisanmărtin.

Imobilele ce vor fi licitate nu vor fi vândute pe un preț mai mic decât $\frac{3}{4}$ -a din prețul de strigare. Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare, drept garanție, în numerar sau în efecte de cauție socotite după cursul fixat în § 42 legea LX 1881 sau să predea aceluiași delegat chitanța, constatând depunerea judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație § 147, 150, 170 legea LX 1881 § 21 legea 1908.

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întregească imediat garanția, fixată conform procentului prețului de strigare la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit § 25 XLI 1908.

Dumbrăveni, la 10 Martie 1936.
aj. director de c. f. J. RONDOLEANU ss.
Judecător: Dr. VITÁLYOS ss.

Cea mai nouă carte
de teatru sătesc ≡

LEAC PENTRU MUERI

comedie în 2 acte

localizare de

→ A. MELIN ←

Piesă foarte potrivită a
se juca prin sate, plină
de haz și de învățăminte!

Prețul 8 Lei

Se cumpără la Librăria Seminarului din Blaj. Prin postă se trimit 8 Lei prețul cărții și 2 lei pentru porto.

ICONOSTASE,

picătura murală, artistică
execută piciorul

ANTONIU W. ZEILER

Atelier fondat în anul 1903 în Blaj

A apărut noua edițiune a
LITURGHIERULUI

Crudo 250 Lei

Legat întreg în pânză, aurit 340 "

LIBRARIA SEMINARULUI — BLAJ